

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11 szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

BIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
(Közművelődés" nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Heremag tisztítás és értékesítés.
Mezőgazdasági érdekképviselet. II Sipeki Balás Árpád.
A közönséges luczerna (medicago sativa) termesztése. Asványi Lajos.
A cukorrépa termelése és haszna. Csete György.
Ekeverseny Kolozsvár mellett.
Irodalom.
Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében megjelent „Önügyvédjé"-nek 2-ik száma.
Vegyesek.
Az új pénz. — A keleti marhavész. — A gabona kezelése cséplés után. — A mély szántás haszna. — Mosható kárpit. — A Lőtenyésztés emelésére alakult részvénytársaság Budapesten. — A falak szárazon tartása.
Piaczi értesítő.

Heremag tisztítás és értékesítés.

Az erdélyi gazdasági egylet heremag tisztító raktárába már érkeznek a lóheremag küldemények. Midőn ezt itten jelezzük és a termelők figyelmét ezen ő éretük létesített tisztító raktárra felhívjuk s annak igénybe vételét ajánljuk; egyuttal tudatnunk kell azt is, hogy tekintélyes nagy külföldi czégek fordultak már is tisztító raktárunkhoz heremag végett, melyek bizonyára sokkal jobb árakat fognak adni a kereskedelmi áruvá tisztított heremagért, mint a faluzó sensálok és csak sajnálni tudunk, hogy sokan sietve elvesztegették drága terményüket.

A heremag-tisztító raktár felügyelősége.

Mezőgazdasági érdekképviselet.

II.

Nálunk egészen másként alakult a gazdasági egyleti élet, mint a hogy azt fentebb vázoltam.

Megyei gazdasági egyesületeink az országos gazdasági egyesület mintaképe után megalakulva (némelyek a szövetségbe lépéssel csak ujabban kerestek összeköttetést a központban levő országos gazdasági egyesülettel), egymás között alig állanak érintkezésben. Mindenik egylet tehát saját erejére utalva, elszigetelten iparkodik céljait elérni.

Találkoztak ugyan megyei gazdasági egyletek, melyek belátva működésük nem kielégítő voltát vagy meddőségét, ebből a félszeg helyzetből akként kerestek kibontakozást, hogy fiókegyleteket alakítottak, illetve ilyenek alakulásába a kebelőkben nyilvánuló aggodalom és ellenzés daczára, beleegyeztek.

Ennek következtében az ily egyletek beléletében valamivel élénkebb tevékenység állott be, de megfelelő sikert ezáltal sem értek el.

A kisbirtokosság, melyet a fiókegyletek alakítása által magukhoz vonni törekedtek, ha annak sorából tagok be is állottak, még mindig nem lett eléggé megközelítve, tehát továbbra is részvétlen maradt. A vármegye központjában levő gazdasági egylet helyzetében a fiókegyletek alakítása által többnyire kevés változás történt, minthogy az egylet azontulra is saját erejéből folyó, közönségesen korlátolt eszközeire maradván utalva, sem a központi és talán még kevésbé a fiókegyletek szükségletét sem tudta kielégítő módon fedezni, mi viszont főleg a kisbirtokosság körében az egylet iránt fölbresztett hitet és reményt megingatta.

Azt a szervezetet, mely a délnémetországi gazdasági egyesületek működését oly gyümölcsözővé és messzehatóvá teszi és melyben a mezőgazdák minden rétegének erre használható tagja helyet talál, hazai viszonyaink közé illesztve, következőnek képelem magamnak.

Tulajdonképi alapja az egyleti új szervezkedésnek az önkéntes alakulás elvének fentartása mellett, továbbra is a megyei gazdasági egyesület maradna, de minden vármegyében legalább annyi autonóm jogokkal felruházott, működése kifejtésében önálló hatáskörrel bíró, a megyei egyesülettel szerves kapcsolatban álló egylet alakulna, a hány közigazgatási járás a megyében van. Ezek „járásai gazdakör" nevet viselnének.

Az egyes járások területén levő községekben vagy községesoportokban azonban s a járási körökre támaszkodva „helyi" vagy „községi gazdakörök" is alakíthatók s ezek szintén autonóm hatáskört élveznének. Községi gazdakörök életbe léptetését kivált nagyobb helységeknek lehetne ajánlani.

A járási gazdakörök érdekeit a választás útján belőlük alkotott megyei gazdasági egyleti választmányban képviseltetik, mely ez által központi egyesületté válik s a körök dolgában a vezető szerepet viszi.

De ezzel a szervezés korántsem nyert befejezést, s éppen abban különbözik a tervbe vett új szervezet a mostanitól, hogy további kapcsolatot, illetve kapcsolatokat létesítenek.

A központosított megyei egyletek választmányai ugyanis ismét egy központot alakítanak maguknak. Ez a központ esetleg közvetlenül Budapest is lehetne.

Sokkal czélszerűbbnek tartanám azonban, ha az ország egy-egy nagyobb területén, mely természeti és kulturális viszonyainál fogva hasonló állapotokat mutat, mi közelebbi érdekközösségeket teremt, az ott fennálló megyei gazdasági egyletek választmányai szövetségbe lépnek egymással s ezáltal érdekközvetítőképpen a kebelőkben történő választás útján a „kerületi gazdaszövetségi választmányt" alkotnák meg.

Hazánkban két ily természeti, valamint kulturális tekintetben körvonalozott határokat mutató területet találunk, melyek imént említett czélból egy-egy kerületnek kitünően beválnak. Az egyiket t. i. a Dunántul 12, s a másikat a Királyhágontul 15 vármegyeje, illetve azok vármegyei egyletei alkotnák, a többi kerületeket pedig a terület konformitása szerint oly határokkal lehetne kijelölni, melyek ennek az érdekek leginkább megfelelnek.

Ajánlatosnak mutatkoznék, ha pl. ebből a szempontból elfogadható azon beosztás követtenék, melyet régebben hazánk politikai beosztásában használtak, vagyis a fent említett két kerületen kívül még a Dunáninneni, a Tiszáninneni s a Tiszántuli, vagyis összesen öt kerület állapíthatnák meg. Ennél nagyobb számú kerület létesítése nekem nem látszik czélszerűnek.

Végül a kerületi gazdaszövetségi választmányok ismét szövetségbe lépve egymással, ezáltal a Budapesten székelő „országos központi gazdaszövetségi választmány" jönne létre, melybe az összes egyleti s övetségek számai egybefutnak. A gazdasági egyletek e lánczolatossá góczpontja, mint a mezőgazdaság legfőbb érdekképviselete, magától értetődve a kormányzattal megfelelő kapcsolatba hozatnák s annak rá a kellő befolyás biztosíthatnák.

Az országos gazdaszövetség központja akként is létesülhetne, hogy a mostani országos magyar gazdasági egyesület alakulna át azzá.

A mennyiben azonban az éppen nevezett egyesület ezt az eddigi szervezetétől lényegesen eltű átalakulást magára nézve nem tartaná kívánatosnak, nézetem szerint mi sem áll utjában annak, hogy mostani szervezete továbbra is érintetlenül fentartassék és tevékenységét azok alapján tovább folytassa. Igaz, hogy ezen egyesületnek egészben véve hasonló céljai vannak, mint az alkotandó új egyleti szervezetnek, de bizonyos irányban való működése, pl. tisztán a nagy s a középirtok érdekeit szem előtt tartva, s a

A magas kormány kezdeményezésre folytán alapított

„HUNGARIA" MÚTRÁGYA-, KÉNSAV- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kiténő minőségű műtrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Mindennemű

mútrágya.

Thomas-salak.

mezőgazdaság közgazdasági törekvéseit ápolva, még mindig háladatos tere nyílnék működésére.

Hazánk elég tág és mezőgazdasági érdekeinek előmozdítása elég nagy munkakört szolgáltat arra, hogy két ily szervezet, minő a most meglevő országos gazdasági egyesület és a megalkotandó országos gazdaszövetség a munka megosztás elvét követve, a tevékenységre megfelelő tért találjon, sőt a köztük netalán keletkező békés verseny az ügyek fejlődésére kedvező hatást is gyakorolhat.

Magától értetődőnek találom, hogy a gazdasági egyleti szervezés ezen javaslatba hozott módzata mellett az „országos gazdasági tanács” mint főleg elméleti irányban tanácskozó és javaslattevő, ugyszólván hivatalos színezetű testület szintén megalakítandó volna. Lesznek bizonyára olyanok, kik az országos gazdasági tanács I. alatt kijelölt teendőit az országos központi gazdaszövetségi választmányra ruházandónak találják. Én azonban a két, rendeltetése és összealkotásánál fogva, egymástól lényegesen eltérő testületet szorosán megkülönböztetendőnek tartom, és nevezetesen arról vagyok meggyőződve, hogy valamint az országos gazdasági tanácsnak bőven lesznek teendői, viszont az országos központi gazdaszövetségi választmányak elég munkája akad majd az egyleti ügyek központi elintézésével.

Sipeki Balázs Árpád.

A közönséges luczerna (*medicago sativa*) termesztése.

VI.

A luczernát mesterségesen, — minők pl. a barna széna készítése, vagy a savanyu és édes erjedésű szénák csinálás módja — nem igen szoktuk konzerválni, de ha ezek valamelyikére bizonyos körülmények között mégis ráadjuk magunkat, akkor kétségtelenül a magyar alföldi, vagy zombolyai édesen erjesztett széna-készítés módja szerint fogjuk azt kezelni.¹⁾ Ilyen eset lehet pedig akkor, midőn — vagy a rendkívüli esős időjárás miatt a szokott módon felszárítható nem lenne, vagy ha esetleg a lábán egy kissé megvéhnedett volna, vagy végül, ha csikófarokkal elegyes volna. Ezen esetekben az édes erjesztés folytán a megfásodott luczerna — lágyabbá, a közte levő zsurló, csikófarok pedig a szarvasmarhák által is megehetővé válik.

Az édesen erjesztett széna készítése nem veremekben, hanem a föld színen, szalmával körített falazat és földdel bevont tetőzet mellett történik. Édes erjedésűnek nem azért nevezzük, mintha ebben a savanyu erjedésű szénánál feltűnően több cukor-anyag tartalom volna, hanem mivel erjedése magasabb hőfok mellett (60—70 C.) és így kevesebb illó sav, különösen vajsav és eczetsav fejlődése nélkül történhetik.

Az édesen erjesztett kazal készítése egyébként a következő módon történik.

A tetszés szerinti nagyságu kazal fenekét tengeri-szár izékkal, vagy szalmával 50—60 cm.

¹⁾ Magyar alföldinek azért nevezzük a széna készítés ezen módját, mert a Magyar-Alföldön készítették először; zombolyainak pedig azért, mert az ottani gr. Csekonic-féle uradalom jeles gazdatisztjeinek, illetve kísérletezéseiknek köszönhetjük eredetét, Sierban E. intézőnek pedig ismertetését.

A gyakorlatban való alkalmazására nézve igaz ugyan, hogy a fentieké az elsőség érdeme, létrejöttére azonban kétségtelenül befolyt azon irodalmi mozgalom, melyet szaklapjainkban a külföldről behozott takarmányszajtolási eljárások és sajtoló eszközök bírálatá által megindítottak.

A többi között Herényi Gothard S. a „Mezőgazdasági Szemle”-ben, az 1890. évi füzetekben a lindenhofti takarmány-sajtó használatáról szólva ezeket mondja: „Ha elég előrelátó lettem volna a kazalt rövid tavaszi szalmával rakatni ki négy külső falán, úgy most kétségkívül épségben volna 18 m. sajtoló löherem.” Valamivel alább pedig így nyilatkozik: „Együttal meg fogom kísérteni a szalmatalak rakása által elkerülni a megromlást. „Ezek után az eszmét módosítani már nem volt nehéz, s úgy hiszem nem tévedünk, midőn a fentiek következményének nyilvánítjuk a magyar-alföldi édes erjesztésű kazalok eredetét.

magasságban beágyazzuk, azután a frissen lekaszált luczernát reá hordjuk és rétegenként megtaposva — olyan formán kazalozzuk, hogy széleit a luczernához jól összefoglalt egy méternyi széles szalma fallal szegélyezzük.

Midőn a kazalt ilyen formán 3—4 méter magasra felépítettük, akkor kevésbé meredek háztető alakjában berakjuk jó vastag szalma-réteggel, betakarva az egész területet 15—20 cm vastagságban beföldeljük. A végleges beföldeléssel egyelőre nem kell sietni, mert az első két nap után beállt rohamos ülepedés után, a kívánt földmunkákat sokkal kevesebb költséggel végezhetjük.

Végleges megterhelésénél egyébként anynyi földet hányjunk a kazalra, hogy azon dolgozó egyének lábai alatt ne süppedezzenek, a mi 40—50 cm.-nyi vastagságban felhányt földrétegnél szokott bekövetkezni.

Ha a kazal rakását valamely ok miatt kénytelenek lennénk félbehagyni, akkor az imént érintett ideiglenes befödést és megterhelést minden körülmény között végre kell hajtannunk, nehogy a kazalba rakott takarmány a levegő szabad hozzájárulása folytán magas fokú erjedésbe jutván, megszenesedjen és értéktelenné váljon.

Az eddigi tapasztalatok után itélve azt mondhatjuk, hogy a harmatos, vagy esőtől ázott zöld takarmányt is kazalba rakhatjuk az elromlás veszélye nélkül, ha arra az egyre ügyelünk, hogy végleges befödése és megterhelése előtt az egész tömeg 50—60 C. fokra felmelegedjen, a mi az édes erjedésű kazalok rakásánál azért fontos és szükséges, mert ezen hőfok mellett a savanyu erjedésű gombák nem tenyészhetnek.

Midőn tehát berakott takarmányunk a fent említett hőfokot elérte, végleges befödésével és megterhelésével siessünk a levegő hozzáférhetőségét elzárni és ez által a magasabb hő fejlődését, illetve a megszenesedést meggátolni.

A jól sikerült édesen erjesztett takarmányból alig 1—2 % fog elromlani; színe zöldes-sárga, szaga kellemesen édeskés, miért is állataink kivétel nélkül mohóbban fogyasztják a frissen kaszált zöld takarmánynál.

Kazalozásától számítva 6—8 hét múlva fel-takarmányozható, de éveig is eltartható.

A fogyasztás alá kerülő kazalból egyszerre csak annyit kell felbontanunk és lekezdenünk, a mennyit egy-két nap alatt feltakarmányozhatunk, mivel a levegőn való huzamosabb állás után erősen megsavanyodik és elromlik.

A termés nagysága és feltakarmányozása. A luczerna termése, a mint már egyszer említve volt, a második évben veszi tulajdonképpen kezdetét s tarthat 4—10 évig, sőt kivételes esetekben, azaz nagyon kedvező fekvés és gondos ápolás mellett még ezentúl is.

Ott, a hol a luczernát egyáltalában kultiválni érdemes, a legkedvezőtlenebb esetekben is legalább három kaszálást ad évenként, kedvezőbb körülmények közt azonban négy, sőt öt kaszálással is kedveskedik. Ez az oka annak, hogy a luczerna szénáhozama oly nagy ingadozásoknak van kitéve, mert míg kedvezőtlenebb viszonyok között k. holdanként csak 30—40 q.-nyi termést szolgáltat, addig kedvezőbb körülmények mellett 70—80 q.-ra, sőt ennél többre is fölmehet szénáhozama.

Ezekből tehát láthatjuk, hogy a luczerna a legbővebben termő takarmányok egyike. Becsét nagyban emeli tápláló értéke, a mit különféle elemzések mellett legjobban bizonyít azon körülmény, hogy összes gazdasági állataink nagyon szeretik.

Wolf E. elemzése szerint, ugyanis a légeny tartalmu anyagok a luczernában — ugy viszonylanak a légeny nélküliekhez, mint 1:2.7-hez, vagy zöld állapotban — mint 1:2.3-hez.

Egy közép-nagyságu számos állat egy nap alatt képes 12—14, egy juh 1—1.2 kg. száraz luczernát elfogyasztani; mivel pedig a zöld luczerna 70—80% vizet tartalmaz, ennél fogva — a zöld, vagy jobban mondva — fonyasztott luczernából naponta 60—70 kgrammot fog egy nagy állat elfogyasztani.

A sertések takarmányozására szánt luczerna mindég a legfiatalabb kaszálású legyen, a szarvasmarhák részére közvetlenül a virágzás beállta előtt, a lovak részére pedig virágzó állapotában a luczernát lehaszáljuk.

Protein gazdagságánál fogva kitünő szolgálatot tesz a proteinban szegényebb takarmányfélékhez való keverése által, azok tápanyagának emelése körül, miért is pl. a proteinban szegény csalamadéhoz, vagy a tavaszi szalmákhoz való elegyítésével nagyon elősegítjük és fokozzuk azok tápláló értékét.

Ez említett becsessége mellett még azon ritka jó tulajdonsággal bír, hogy tavasszal a zöld rozs után nem csak az első takarmányt szolgáltatja, hanem az őszi takarmányok között a legkisebbet is ez adja.

Zölden való takarmányozásánál nagyon ügyeljünk arra, hogy állataink fel ne puffadjanak, miért is felszecskázása és egyéb takarmányfélékkel való elegyítése, vagy tiszta etetésénél a rendeken való megfonnyasztása semmi körülmények között el nem mulasztandó.

Legeltetése leginkább szarvasmarhával, vagy sertésekkel történhetik. A szarvasmarhákat rendszeren a kaszálásra már nem érdemes őszi sarjadásra bocsátjuk, azonban nagyon ügyeljünk arra, hogy az imént említett bajt, a felpuffadást elő ne idézzék.

Ásványi Lajos.

A cukorrépa termelése és haszna.*)

A répa kiszedése.

A répa kiszedése, érési állapotához mérten, szeptember második felében kezdődik.

Az érés kezdetének jele, hogy a levelek kezdenek megsárgulni és azokon a gerinczek kidomborodnak, láthatókká válnak; a teljes érés bekövetkeztével pedig elveszítve egyenes állásukat, koszoru alakban a földre konyulnak, vegetatívójukat beszüntetik.

A répa beleszakadás nélkül való kiszedése legkönnyebben eszközölhető az e célra készített, lábbal nyomható, két águ villák által. Ezekkel gyorsan lehet dolgozni s a nem a legügyesebb munkásokkal is boldogulhatunk. A földből kiemelt répa leveleinél fogva kihuzatik és csomóba hanyatlik. Azután a zöld répafejek éles késsel és vízszintes egyenes metszéssel levágnak s a kés fokával a földtől a gyökök megtisztítatnak.

A megtisztított répa szépen rakásokba (kupacokba) rakatik s a fonyadástól megóvándó, a kupacok a levágott levelekkel befödnek és beföldeltetnek.

A répafejek, levelek és a friss répaszelet bevermelése és értékesítése.

Hol a cukorrépa termelése nagyobb mennyiségben történik, a répa levelek és a lemetsett fejek azonnali felhasználása lehetetlen; részint, mert az állatoknak sem használ a túl-mértékben való adagolása, mivel a sok vizet tartalmazó levelektől lesavanyodnak és meg is unják; másrészt pedig ez a quantum miatt sem volna eszközölhető.

Ezért be kell vermelni és mint besavanyított répát télen hasznosan és okszerűen lehet értékesíteni. Hasonlóan be kell vermelni a gyárból kikerült friss répaszeletet is, részint azért, mert a besavanyított répa szeletet állataink jobb étvágyal fogyasztják, másrészt pedig azért is, mert ezen az uton lehet jól eltartani.

Hol a helyi viszonyok engedik, dombosabb, száraz természetű helyet válasszunk veremnek, a hol nem lehet tartanunk a beszívargó talajviztől.

A verem felszíne mindig szélesebb legyen, mint alja; így a bevermelt takarmány önsúlyánál fogva is tömörebbé válik és a szögletek kikerekítésével könnyebben nyomulhat össze s a levegő annál jobban kiszorul.

* V. ö. lapunk m. é. folyamának 243. és 260-ik oldalain és ez évi folyamának 86-ik oldalán közlöttükkel. Szerk.

Legegyszerűbb, legolcsóbb és a legjobb bevermelési mód, ha a bevermelendő répa fejek és levelek mennyisége szerint, hosszú vermeket készítünk. Mélysége legyen 2 méter, fenéke 2 méter, a felszínen 3 méter széles

Megtörténhetik ugyan, hogy a talaj vize a 2 méter mélységre való lehatolást nem engedi; ily esetben a mélységgel, csak addig ereszkedünk, hogy a talaj vize legalább 30—40 cm-terrel a veremfenék felszíne alatt maradjon. Ez esetben a földszíne felett, a répaterményt magasabbra emeljük és a földdel való felhalmozása után, 30—40 cm-et. távolságra, kerekben egy 32 cm. mélységű és 64 cm. szélességű sánczot ásunk, oly formán, hogy a sáncz belső széle egészen rézsut legyen s fenekén a lefolyandó esővíz a sáncz külső falához lejtjen. A mennyiben lehet a sánczból a vizet tovább vezetjük.

Tartosság okaért — ha a költséget nem sajnáljuk — oldalait, oszlopokhoz szegezve, kideszkáztatjuk, de ne próbáljuk felszínén, vagy fenékén keresztkötéseket tenni, — mert így a bevermelendő takarmány fennakad, s az onnan ki nem szorult levegő, penészesedést, rothadást idéz elő; hanem lehet fenékén, az oszlopok közé, 4—4 méter távolságra egy-egy ászokfát fektetni le és egy-egy kis rézsut kötéssel ellátni.

Ezek által az amugy is ferdén fekvő falak, kellőleg biztosítva lesznek az eshetőleges összedőlés ellen. Ámbár ezen esetek a kemény kötésű talajoknál, ezek nélkül sem fordulhatnak elő.

Homokos helyeken, — hol a talajvíz a felszínhez közel áll — a föld feletti vermeknek különböző nemeit alkalmazzák. Mi, erdélyi gazdák, mindig rendelkezünk oly talajjal, hogy a föld fölötti vermekre nem szórulunk, ép ezért azok részletezésébe és leírásába nem bocsátkozom

A répa lemetszett mellékrészeit kétféle módon szoktuk bevermelni, vagy *tisztán*, vagy takarmányféllel *keverve*. Ha tisztán tesszük el, néhány napig hervasztanunk kell, míg víztartalmának egy részét elveszítette. Ha azonban kiszédés után frissen kell eltennünk, okvetlenül tegyük tiszta buza polyvával, vagy pedig kóré, vagy szalmaszecskaival keverve. Ezek hozzá keverése által a felesleges víztartalom felszívódik, s kevésbé lehet a megromlástól tartani, de másfelől ezek kemény farost részei felpuhulnak és ugy módosulnak, hogy mind a szarvasmarhák, mind a juhok élvezettel eszik és igen jól telelnek, s ugy a tehének, mint a juhok bőven telelnek.

Csete György.

Ekeverseny Kolozsvár mellett

Az erdélyi gazdasági egyesület f. évi október hó 27-én Kolozsvár mellett, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában *ekeversenyt* rendez. Ez a verseny már augusztus 31-ére ki volt tűzve, de részint azért, mert az idő rövidege miatt kellő számú jelentkezés nem történt, másrészt pedig, mert a nagy szárazság és a talaj túl keménysége miatt a verseny különben sem lett volna sikerrel megtartható, végre pedig azért is, hogy ez a kolozsmonostori gazdasági tanintézet összes hallgatóinak is tanulmányul és okulásul szolgálhasson, a fent jelzett időre elhalasztott. A jelzett időben azonban minden bizonnyal és annyival inkább megtartatik, mert a versenyre oly számos bejelentés történt és ezek közt sok újdonság, hogy, hazánk gazdaközönségének bő alkalma nyílik itt a tanulmányozásra és a céljainak legjobban megfelelő ekék kiválasztására.

Midőn tehát ezen *eke-versenyről* itt ismételve hirt adunk, egyuttal felhívjuk hazarésziünk gazdaközönségét, hogy ezt tömeges látogatásában részeltesse, mert itt bő okulást szerezhet, a mi gazdálkodásában nagy fontossággal bír.

Az ekeverseny programja és a bírálat pontozatai az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala által, megkerésre, készséggel megküldetnek.

A verseny október hó 27-én reggel 7 órakor kezdődik és helye a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdasága, a kolozsvár-szászfenesi országút mellett, a „Zöld-sapka“ fogadónál.

A versenyre bejelentések még elfogadtnak s azok az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához Kolozsvárra intézendők.

A rendező bizottság.

Irodalom.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében Budapest, Muzeum-körút megjelent Knorr Alajos. „Önügyvéd“-jének 2-ik füzeté, mely ugy tartalmának gazdagsága, mint a kiállítás csinosága, által tűnik fel. A 2-ik füzet a közös kormányhatóságok felsorolása mellett ismerteti a közös hadügyminiszterium hatáskörét, a közös állami számvéviszék felállításának és a kabineti iroda működési körét. Ezután a szerző áttér a törvényhatóságok ismertetésére, felsorolja a megyei és törvényhatósági joggal ruházott városi törvényhatóságokat ezek jogi természetét, szervezetét, a törvényhatósági bizottság szervezetét és hatáskörét, a közigazgatási bizottságot és teendőit a közigazgatás terén, teendőit mint fegyelmi hatóságnak, viszonyát az államhoz és törvényhatósághoz, tagjainak kötelezettségét és felelősségét: az árvászek hatáskörét: ismerteti a főügyész, törvényhatósági közegeknek, az alispánnak, jegyzőknek, a polgármesternek teendőit, a törvényhatóságok különös jogait a megyei pótdadó kivétele tekintetében; a bizottsági tagok felelősségét és a fegyelmi eljárás szabályait. A községek című czikkben a községek jogtermészetének előadása mellett ismerteti a községek hatáskörét: a községi képviselő testületnek, községi előjáróságok szervezetét, az előjáróság felelősségét, a fegyelmi községi háztartás és községi adók kivételének, pénztári kezelés és számvétel szabályait, valamint a községek átalakításának módját. A III-ik fejezet a bírói hatalmat tárgyalja nevezetesen felsorolja az első folyamodású bíróságokat, ismerteti a kir. járásbírósnak szervezetét és hatáskörét, különösen a kir. törvényszékeknek hatáskörét sajtóügyekben, bányáügyekben; a fumei kir. törvényszék hatáskörét. a budapesti kir. kir. kereskedelmi és váltó-törvényszék szervezetét és hatáskörét: a kisebb peresügyi bírásokodást, eme bíróságok hatáskörét, a községi bírásokodást: felsorolja az ügybírókat, kivételes bíróságokat és a különleges bíróságok közül ismerteti az osztrák m. bank választott bíróságának szervezetét és hatáskörét.

A 2-ik füzet tartalmának gazdagsága még inkább ajánlhatóbbá teszi e munkát. Az „Önügyvéd“ hapható füzetenként, egy-egy füzet 30 kr. Előfizetés utján 9 füzet 2 70 18 füzet 5.40.

Vegyes közlemények.

— Az új pénz. Az új husz-koronások első próbapénze már megérkezett Budapestre és most már majd elkezdik a pénznek nagyban való verését, ugy hogy a jövő héten már egy millió korona értékű husz-koronás érkezik ide és az országos képviselők napidijait november 1-én már új pénzben fizetik. A valutarendezés további folyamatában egyik legfontosabb valutaiügyi előterjesztés az új bankstatutum lesz. A közérdek szempontjából legnagyobb jelentőséggel az bír, hogyan fog alakulni jövőben az osztrák-magyar bank viszonya a két kormányhoz. E viszony első sorban azon modalitásokban fogja kifejezését találni, melyek szerint a bank igazgatása a jövőre nézve szervezve lesz. Jelenleg a kormányok csupán a biztosaik által vannak képviselve a bank

igazgatóságában. Nagyon kétséges, vajjon az alapszabályoknak erre vonatkozó jelenlegi pontjai változatlanul meg fognak-e maradni az új alapszabályokban. — Az aranybeszerzésről a következőket írják: Mindkét kormány 624 millió koronát köteles veretni aranyban. Ebből Magyarországra csupán 187.2 millió korona esik. Nem vélünk csalódnai, ha azt állítjuk, hogy a magyar pénzügyminister már több mint 100 millió korona fölött rendelkezik. E szerint kerek számban csupán még 87 millió koronát kellene beszereznie. Ellenben Ausztriának 436.8 millió koronát kell beszereznie az államjegyek beváltására és e mellett az osztrák pénzügyminister aranykészlete nem jön tekintetbe, mivel dr. Steinbach határozottan kijelenté, hogy azt más célokra akarja fordítani. Ausztriára nézve tehát az aranybeszerzés előtérben áll Most, hogy legközelebb már láthatunk új koronákat, olvasóink tájékozására jónak látjuk a fontosabb külföldi aranypénzek egyenértékét megállapítani, a mint azok a finom aranytartalom után mutatkoznak. Miután 1 kgr. finom aranyból 3444,44 frank s illetőleg 3280 korona veretik, 1 korona = 1.050,13 frank s illetőleg miután 2 korona = 1 frt, tehát 1 frt, = 2.100,26 frank. Ehhez képest

100 korona ...	=	85 06	márka
„ „ ...	=	105 01	frank
„ „ ..	=	43 36	font sterling
„ „ ...	=	50 41	holland forint
„ „ ...	=	75 61	skandináv korona
„ „ ...	=	26 253	aranyrubel
„ „ ...	=	20 263	dollár

vagy viszont

100 márka ...	=	117 56	korona
100 frank ...	=	95 23	„
10 font sterling ...	=	240 096	„
100 holland forint ...	=	198 37	„
100 skandináv korona ...	=	132 26	„
10 aranyrubel ...	=	38 091	„
10 dollár ...	=	49 352	„

E paritások fogják tehát azt a kiindulási pontot képezni, a mely körül a kereslet és kínálathoz képest a külföldi váltók és pénzek árfolyama a jövőben ingadozni fog.

— A keleti marhavész. Az Oroszország déli részein legújában nagy heveséggel fellépett keleti marhavész alkalmából a földművelésügyi minister az alábbi rendeletet intézte a Romániával határos vármegyék törvényhatóságaihoz és a román határon működő belépő állomásokhoz: Odessai főkonzulátusunk jelentése szerint Oroszországban a doni kozákok területén újában a keleti marhavésznek heves mértékben való fellépése észleltetett. A járvány rövid időn átterjedt onnan Jekaterinov kormányzóság területére, sőt szórványos esetei már Charkov, Pultava és Cherov kormányzóságok területein is észleltettek; a mely tény a ragálnak nyugoti irányban nagy gyorsasággal való terjedéséről tesz tanuságot. Ez idő szerint a járvány ugyan még nem csak országunknak, illetve Ausztriának, de még a szomszédos Romániának határaitól is jelentékeny távolságban uralkodik, — mindamellett a fent említett gyors terjedés észlelése már most szükségessé teszi azt, hogy a járvány esetleges behurcolásának veszélye ellen a fennálló tilalmak és az érvényben levő ellenőrzési rendszabályok kettőzött szigorral való alkalmazásával vetekedni törekedjünk Ugyanazért, midőn a fenti tényállásra a czim figyelmét felhívom: utasítom egyszersmind, hogy az Oroszország ellen — a keleti marhavész behurcolása elleni védekezés szempontjából — az 1888. évi VII. t. cz. 50. §-a alapján mindennemű kérdődzők, továbbá használt istállóeszközök és marhaszerszámok, viselt ruhák, lábbeliek és rongyok tekintetében fennálló feltétlen behozatali és átviteli tilalom s egyéb állati nyers termények be- és áthozatása tekintetében az idézett törvény 43-46. §-aiban előírt forgalmi korlátozások szigorú megtartására a leg gondosabb éberséggel őrködni igyekezzék; és különös gondot fordítson arra, hogy Románia felől szarvasmarhacsempészet ne történhessék. Megjegyzem, hogy a szükséges ellenőrzés minél hatékonyabbá tétele céljából egyidejűleg a bel-

ügyi és pénzügyi minister urakat is felkértem, hogy a csendőrségi és pénzügyőrségi közegeket a felügyelet gondos gyakorlására szintén utasítsák.

— A gabona kezelése a cséplés után

A száraz, jó fogású gabonát tudvalevőleg mindig jobban el lehet adni, mint azt, a melynek nyirkosabb, érdesebb a tapintata. A szárazon való betakarodás ugyan nem függ mindig a gazdától, de a ki ért hozzá, még a nem egészen minden hiba nélküli gabona értékét is nagyon megjavíthatja. A gabonát ne halmozzuk nagyon össze, hanem lehetőleg sekélyen teregezzük el, a mennyire csak a hely engedi, azonfelül pedig száraz időben forgassuk meg jól, úgy a hogy azelőtt a nyomtatás után szokták felszórni a gabonát, hogy minden egyes szem lehetőleg jól érintkezék a levegővel. Arra azonban nagyon kell vigyázni, hogy ezt a munkát csakis hűvös, száraz idővel végezzük, tehát a forró nyári napokon csakis a reggeli órákban. Minden gabonarakásban ugyanis a szemek között van egy bizonyos mennyiségű levegő, a melynek nyirkosabb vagy szárazabb volta nagy befolyást gyakorol a gabona minőségére. Sokan esős időben forgatják a gabonát, a mikor odakiinn ugy sincsen semmi dolog, pedig hát ez az eljárás nagyon helytelen, mert így nyirkos levegőt juttatunk a gabona közé, a mivel a dohosodást mozdítjuk elő, meg a felmelegedést, erjedést. Ha ellenben hűvös, száraz időben szelelünk, forgatunk, száraz, tiszta levegő jut a gabona közé, a mely nagyon előmozdítja annak kiszáradását, további jó eltarthatását. A nyirkos vagy legalább kétes fogású gabonát gyakrabban kell rostálni, forgatni, a szárazat elég, ha minden hónapban egyszer mozgattjuk.

— **A mély szántás haszna.** Most, hogy itt az ősz, a mélyebben való szántás ideje, nem mulaszthatjuk el, noha jó formán minden esztendőben megteszszük, ismételtel felhívni a figyelmet a mély szántás hasznára, a melyet röviden a következőkben foglalhatunk össze: 1. Mély szántással ugyszólván megnagyobbítjuk a föld felületét, a levegő könnyebben és mélyebben hozzá férhet az egyes földrészekhez, a mi előmozdítja a földben levő táplálóanyag elkorhadását, elmállását, tehát a növények gazdagabb táplálkozását a következő esztendőben. 2. A mélyen felszántott föld nem szárad ki olyan hamar, egyrészt alulról nem párolog el egy belőle a nedvesség, másrészt meg ha eső jön vagy tavasszal olvad a hóviz, ebből többet képes magába szivni. 3. A mélyen felszántott földben a növények jobban kifejleszthetik gyökereiket, tehát több táplálékot szívhathatnak maguknak, jobban fejlődhetnek. Ez pedig nemcsak az olyanokra nézve áll, melyek gyökereikkel mélyen járnak, mint tesszem azt a herefélék, a répa, sőt a burgonya is, de azokra nézve is, a melyek különben sekélyebben gyökereznek, mint a gabona, a kukorica stb. 4. A mély munkával a mélyebb gyökérszerű gyökereit is mélyebben vágjuk el, tehát jobban irtjuk, a magról kelő gyomok magvai pedig mélyre aláforgattnak, a hol azután nagy részük elrothad. Mint azonban mindig, úgy most se mulaszthatjuk el a figyelmeztetést, hogy a mély szántással vigyázni kell, nehogy elrontsuk vele a földet. Először is nézzük meg a rendes eljárás mélysége alatt levő földréteget, hogy vajjon termőképes lesz-e, jó összetételű, nem-e holt agyag, nem-e kavics, a mi felhozva csak kárt tenne. Ha az alsó réteg jó, akkor is óvatossá legyünk, egyszerre csak 4—5 centiméterrel menjünk a rendes mélységen alulra, hogy a felhozott földnek ideje legyen a levegőn, nedvességen megérni. Erre nézve sohasem szabad tavasszal mélyebben szántani a rendesnél, hanem mindig csak ősszel, a mikor azután a téli fagy és tavaszi hóolvadás jól átporlasztják, átérlelik a felhozott friss földet, a melyet a vetőszántás azután a többi közé elkever.

— **Mosható kárpit.** Az újabb kutatások szerint számos betegség, mint a diphteritis, sarlach, himlő, tifusz, átvitel következtében ragadós és hogy sok esetben járulnak hozzá a kárpitok a betegség anyagának átviteléhez. Kísérleljük meg néhányszor letörölni a rég felragasztott kárpitokat akár törölővel, akár kefével, akkor látni fogjuk, mily nagy mennyiségű festék

anyag és szenny száll el a falról. Mindenki tudja mennyi fáradságba kerül a régi enyv-szin-kárpitok tisztogatása a falakon, mert azok ritkán érik el a megkívánt tisztaságot, ezzel szemben gyakran elrontjuk a színeket, úgy hogy a szobát újra kell kárpitozni. Ezen a bajon lehet ugyan segíteni az által, hogy a kárpitokat firnásszal bekenjük, de ez az eljárás igen drága és a legtöbb helyiségnek nem felel meg. Az angolok csak néhány év előtt jutottak arra a gondolatra, hogy olyan kárpitokat állítsanak elő, melyet vízzel lehet tisztogatni. De ezen kárpitokat nálunk mogyorva és csekély izlésségük és drága voltak miatt nem igen szeretik. Most azonban sikerült olyan mosható kárpitokat előállítani, mely az angol gyártmányt nagyban felülmúlja. Ezen gyártmány nem enyv-festékekkel — mint a közönséges kárpitok — hanem olajfestékekkel van nyomva, azonkívül a papiros olajjal van telítve, úgy, hogy teljesen vízmentessé lesz és ekkor a kárpit mosható. A kárpit kezelése által létre jött sima és kemény felszín nehezen veszi fel a port és szemetet, de ha ez mégis megtörténik, akkor szappannal vagy vízzel lemosva ismét tiszta és tiszta szint nyer, a nélkül, hogy a mosás a papirt vagy színt elrontaná. A kárpitnak bizonyos olajszaga van, mint a linoleum kárpitnak, de a felragasztás után elveszti azt. Mindezek folytán igen ajánlatos a ház bármelyik helyiségében, de valószínűleg nélkülözhetetlen a háló- vagy betegszobában sat., mivel az orvosok eszközölte kísérletek azon eredményre vezettek, hogy a kárpitok sublimát és karbol-oldattal is deszinficiálhatók, minélfogva lehetetlen, hogy valamely betegség anyagát magukba fogadják. Tischner, Kleinschmidt és Rink Elberfeldben a szösz szerint következő szakértői véleményt adták: „A kárpitot ismételtel megtisztították 40° R. hőmérsékű szappanos vízzel, 10% sublimát — vagy 4—5% karbololdattal, a nélkül, hogy a mosás bármi csekélyet ártott volna a papirosnak, vagy a színeknek, vagy hogy ezeknek eredeti külszínük, valamit változott volna. Egy darab kárpiton vízzel inficiált tápgeletin segítségével penészgombákat tenyésztettek. 8 nap mulva a kárpitokat újra lemosták és lefejtették a falon ez idő alatt penészgomba nem fejlődött. A kárpit megóvja a nedvességtől még az oly helyiség falait is, hol sok víz párolog el.

— **A „Lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság Budapestén” folyó 1892. évi október hó 25-én délutáni 1½ órakor Budapestén, a társaság külső kerepesi-uton fekvő telepén levő hivatalos helyiségeiben XIV-ik évi rendes közgyűlést tartja, melyre a társaság részvényesei annak megjegyzésével, hogy e közgyűlés a megjelent részvényesek számára való tekintet nélkül fog határozni, ezennel meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzlet év eredményéről s a mérleg előterjesztése. 2. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a lefolyt üzleti évről vonatkozólag a felmentvény megadása. 3. Az alapszabályok 25. §-a értelmében benyújtandó indítványok. Budapest, 1892. évi október hó 2-án. Az igazgatóság.**

— **A falak szárazon tartása.** A falakat kettős bevonattal kell ellátni. Az egyik bevonat kastiliai szappanból és vízből, a másik timsóból és vízből áll. A keverékek aránya 340 gr. szappan, 45 l. vízhez és 225 gr. timsó, 225 l. vízhez. Mielőtt a mázolásra szánt anyagokat használatba veszik, feltétlenül szükséges, hogy a szilárd részek teljesen felosztva legyenek. A mázolás alkalmával kell, hogy a falak tiszták legyenek, a levegő hőmérsékének pedig nem szabad 10° C alatt lenni. Az első, vagyis a szappan mázolat forró állapotban vitetik fel, még pedig egy lapos kefével, a mikor arra kell ügyelni, hogy a mázolat a falazaton burkolatot képezzen. Ezen első mázolat 24 óra hosszat szárad és keményedik, mielőtt a második mázolat eszközöltetik. Az utóbbi mázolat keverékének felvitele 12—17° C. hőmérsék mellett megy végbe. A további 24 óra után következnek ismét egy szappanmázolat és így tovább, míg az egész falazat látható bevonattal lesz fűdve. E szer jó hatásának bizonyítékául Baker tanár a newyorki központi parkban lévő Broton vízepitmény tartó-

ját hozza fel. Ez timsó- és szappanoldattal való négyszeri felváltott mázolás után teljesen vízhatlanná vált.

— **Hektograf-anyag előállítása.** Kitünő hektograf-anyagot kapunk, ha 100 gr. gelatint, 100 gr. dextrint, 1000 cm.³ glycerint és 80 gr. bariumsulfatot, vagy 100 gr. gelatint, 400 cm.³ vizet, 1200 cm.³ glycerint és 100 gr. bariumsulfatot keverünk össze. Az első mód szerint készített hektograf-anyag könnyen tisztítható; míg a második szerint előállított oleosó és tartós. Igen jó hektograf-tintát kapunk 10 gr. párisi violett, 10 cm.³ m. alkohol 70 cm.³ viz keverékéből.

— Állatbeviteli tilalom Galicziába.

A lemergi helytartóság értesítése szerint a Magyarországól származó kérődző állatoknak (szarvas marhák, juhok és kecskéknek) Gácsországba való bevitele további intézkedésig megtiltatott, azoknak átvitele pedig csakis olmozott vasutikocsikban engedtetik meg. E tilalmi intézkedés a tüdővész miatt zár alatt levő magyarországi vármegyékől származott hizott szarvasmarháknak Ausztria területére való bevitele tárgyában érvényben álló határozatokat nem érinti.

Piaci értesítő.

Budapesti gabonátözsde. Legújabb jelentés. Buza élénk keresletnek örvend s az üzlet iránya szilárd; ára azonban nem emelkedett. A többi gabona nemek többnyire lanyha irányt követtek s a rozs ára tetemesen esett, míg a többiek ára keveset változott.

Árak: Buza 75—80 kg. 7 forint 40 — 8 frt 20 kr. Rózsa 70—72 kg. 6 frt 40 kr. 6 frt 65 Arpa 60—66 kg. 4 frt 95 kr. — 7 frt 50 kr. — Zab 39—41 kg. 5 frt 20 kr. — 5 frt 90 kr. Tengeri 73—75 kg. 4 frt 75 kr. — 4 frt 80 kr. Repezo 11 frt 25 kr. 11 frt 75 kr. Köles 6 4 frt 75 kr. 5 frt — kr.

Vetőmagvak. (Mantner Ödön tudósítása az „Erdélyi Gazda” számára.)

Lőhere. A lefolyt héten nem fejlődhetett ebbeli nagyon élénk üzlet. Oka pedig ennek kettő is volt, a melyek megnehezítették nevezetesen a vevők tartozkodási álláspontja egyfelől, másfelől hogy a tulajdonosok a lefolyt napokban egy ízben beállott rohamos áremelkedés legmagasabb árjegyzéseire ragaszkodnak, sőt még ennél is magasabb árt követelnek. Beállott tehát ama körülmény, hogy míg előző a vevők csigázták fel az árakat, tullicizálván egymást, jelenleg a tulajdonosok idézik elő az árak emelkedését. Vajjon kinek lesz elvégre igaz, a tartozkodó vevőknek, vagy az engedményekre nem hajlandó eladóknak, azt a legközelebbi jövő fogja megmutatni. Az eladók mellett az a körülmény szól, hogy Oroszország valamint Amerika is napról-napra magasabb árakat jegyez. Franciaországnak pedig amint tudva van, semmi féle lőhere többleti niúcsenek, a melyeket kivételre nélkülözhetne. Mindezen momentumok rendkívül szilárdítónak folynak be a német piacokra. Ellenben a vevők mellett azon körülmények beszélnek, hogy Oroszország, Gács és Csehországból kitünő lőhere terméseket jeleznek. A jegyzések minőség szerint 64—70 frt közt mozogtak.

Luczerna. Az ebbeli üzlet változást e héten nem mutatott, már hetek óta folyton egyforma a jellege, szép világos magot nem nagyon bővében kínálnak és az ilyenért 50—52 frtot megadnak, sötétebb valamint földes áru 45—48 frton kel.

E jegyzések loco Budapest értendők.

N.-Váradi okt. 18. Tiszta buza 7 frt — kr. Elegy buza 5 frt 35 kr. Rózsa 5 frt 40 kr. Arpa 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 20 kr. Törökbuza 4 frt 80 kr. Széna kotetlen 3 frt — kr. Alomszalma 1 frt 80 kr. mmként. Marhabus 56 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. okt. 20-án. Tiszta buza 7 frt 50 kr. — 6 frt. 50 kr. Rózsa 5 frt 70kr. — 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 30 kr. — 4 frt 20 kr. Zab 4 frt 60 kr. — 4 frt 20 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. 100 kilogramonként. Fa kemény nem uszatott 3 frt — kr. köbméter. Marhabus 56 kr., disznózsir 64 kr. Paszuly 8 kr. kilónként. Burgonya 3 frt. hektoliter.

(Árak krajczárookban)

A piaci cikkek	Mérték	Blassó	Csikszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	757	950	640	500	800	835	750
Elegy buza	"	588	875	520	400	580	700	—
Rózsa	"	513	723	440	350	580	473	500
Arpa	"	428	791	—	—	—	—	470
Zab	"	444	750	400	270	420	444	300
Törökbuza	"	480	612	320	300	480	473	420
Széna	"	240	400	400	250	120	200	800
Alomszalma	"	120	100	180	50	100	140	—
Tűzifa	km.	260	200	240	400	220	270	200
Marhabus	kg.	52	40	48	48	52	48	48
Október	"	7	12	18	5	8	4	5

A piaci ezikkek	Mérték	Sepsi-Szent- György	Szamosújvár	Szász-Négen	Szászváros	Székely-Ud- varhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	740	680	650	675	680	—	650
Elegy buza	"	690	580	530	600	430	—	500
Rozs	"	530	500	480	550	410	—	500
Árpa	"	450	400	460	500	—	—	400
Zab	"	400	450	390	225	430	—	350
Törökbuza	"	450	400	400	350	430	—	400
Széna	"	450	200	220	300	800	—	200
Alomszalma	"	200	100	100	180	200	—	40
Tűzifa	km.	200	230	220	180	240	—	225
Marhahus	kg.	46	48	44	48	48	—	44
Október		17	10	12	15	18	—	1

A piaci ezikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vá- sárhely	Máros-Vá- sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szében	Segesvár
Tiszta buza	mm	750	730	630	550	520	667	805
Elegy buza	"	700	—	618	450	470	597	605
Rozs	"	530	519	490	350	370	514	500
Árpa	"	—	491	357	—	—	500	—
Zab	"	540	500	418	200	310	457	400
Törökbuza	"	455	460	442	300	370	528	445
Széna	"	300	400	220	160	320	150	200
Alomszalma	"	200	110	80	80	200	100	120
Tűzifa	km.	246	250	320	260	240	325	230
Marhahus	kg.	52	48	52	52	48	54	58
Október		1	20	13	20	20	4	20

Budapest-kőbányai sertésvásár. Október 14-én. Élénkebb forgalom mellett az e heti üzlet kellemesebb volt. *Heti átlagárak:* magyar válogatott árú 320—380 klg. nehéz 44 $\frac{1}{2}$ —45 kr. 280—300 klg. nehéz 44 $\frac{1}{2}$ —45 kr. Öreg 300 klg. tül 41—42 kr. vidéki sertés 41—46—kr. Szerb 41—43 kr. román kr. tiszta klg. Páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos. *Élesegárak:* Uj tengeri 5:15: árpa 5:50 Kőbányán átvéve.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

SINGER ZWEIG ÉS TÁRSAI

aradi és temesvári

kizárólagosan szabadalmazott gyáraiból

concentrált

marhatrágya

(Engraise de boeuf)

legjobb és legolcsóbb trágyaszert

tartalmának jótállása mellett

egyedüli elárúsítása az erdélyi

részekre

Deutsch Adolf

terménykereskedőnél

Gyulafehérvárt

a hol bővebb felvilágosítások is

110 (2—6)

nyerhetők.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

82 44—52)

Magyar Francia

Biztosító Részvénytársaság Budapesten.

(Alapított 1879-ben.)

Biztosítéki alapok: 7 millió forint. Évi díjbevétele: 5 millió forint.

A társaság fennállása óta kifizetett kártérítések összege: 58 millió forint.

Elnök:

Nagyméltóságú Beniczky Ferencz úr,
Pestmegye főispánja stb.

Ügyvezető-igazgató:

Ferenchich Vimos úr.

Biztosít:

Tűzkárok ellen: házakat, gyárakat, butorokat, áru-árakat, üzleti és gyári berendezéseket, termény és takarmány készleteket, marhaállományt s egyéb ingó vagyont.

A társaság által kezdeményezett mezőgazdasági általános biztosítás nagyobb birtokosok részéről különös figyelmet érdemel a feltételek szabadelvisége és a díjak olcsóságánál fogva.

A díjfizetés ősszel eszközölhető, a mennyiben váltó fedezet is elfogadtatik.

Balesetekre tőkét, egyénenként, vagy csoportonként gyári munkásoknak, tűzoltói testületeknek, gazdasági személyzetnek stb., halál, munkaképtelenség, vagy ideiglenes keresetképtelenség esetére.

Élet- és halál csetre tőkét, azonnal vagy később kezdődő éjjeladékokat, a legalkalmasabb módon és legolcsóbb díjak mellett.

Életbiztosítás tíz krajczár heti díj-fizetéssel alkalmas temetkezési költségekre, valamint tőke szerzésül kevésbé vagy nosok részére.

Az előforduló károk gyorsan és méltányosan rendeztetnek!

Bármily irányban felvilágosításokkal szívesen szolgál Kolozsvárt

99 (10—10) Az Erdélyrészi Vezérügynökség.

Gámán Zsigmond.

Csermák Gyula.

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 90 (36—x)

Könyvnyomdájának, Lithographiájának

melyben a legjelesebb erők s a legkiválóbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az

„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK”-ra.

Ára negyedévre 1 frt.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphat, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítatnak, melyek a legkiválóbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 83 (43—52) számát.)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest, VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.

GERGELY FERENCZ

Kolozsvártt, Fötér 21. saját ház

gazdasági gyógyanyagok és gazdasági kellekek

legnagyobb raktára, ajánl a n. é. gazdaközönség részére legolcsóbban

Tejoltó kivonat Maager féle 1 kilós üveg 1 frt 20 kr.
használati utasítás minden üvegen jelezve.

Creolin
Pearson

eredeti üvegekben a 5 kiló, 1 kiló, 125 gramm
8 frt. 1 frt 85. 45 kr.

Cerolin szappan állatok mosására	1 kiló — 60 kr.
Antimonium porban	100 " 18 — "
Carbolsav vegytiszta fehér jegecses	1 " 1 50 "
Carbolsav nyers 30% hordó számra	100 " 18 — "
Carbolineum legjobb faj " "	100 " 18 — "
Carbolsavas mész piros	100 " 15 — "
Chlormész 100 fokos	100 " 18 — "
Csudasó (Fal glauberi)	100 " 8 — "
Gelatin francia bortisztításhoz	1 " 1 40 "
Gépolaj pugliai hordószámra	100 " 48 — "
Gépolaj amerikai hordószámra	100 " 24 — "
Higanykenőcs	1 " 2 20 "
Kénkövirág	100 " 18 — "
Kékkő I.	100 " 28 — "
Keserítő hordószámra	100 " 8 — "
Kocsikenőcs sárga	100 " 8 — "
Kátrány fekete hordószámra	100 " 6 — "
Maró szóda (Aetznatron) 100 fokos	100 " 22 — "
Petroleum Amerikai hordószámra	100 " 20 — "
Petroleum brassói I.	100 " 18 — "
Portland Cement	100 " 4 — "
Roman Cement(hydraul mész	100 " 2 20 "
Repeceotaj tisztított hordószámra	100 " 42 — "
Salicylsav jegecses	1 " 10 — "
Salicylnatron	1 " 10 — "
Szőlőcukor táblákban	100 " 34 — "
Terpentinolaj lengyel	100 " 40 — "

Legnagyobb raktár

olajbatört festékek, szobapadló lakkfestékek, butor-
lakkok, angol koci lakkok, firneiss, ecsetek
és minden szükséges gazdasági és házi cikkekkel.

Legolcsóbb és legnagyobb fűszer áru raktár.

Szolid elv, olcsó árak, jó portéka

Az üzletet virágzóan fenntartja!

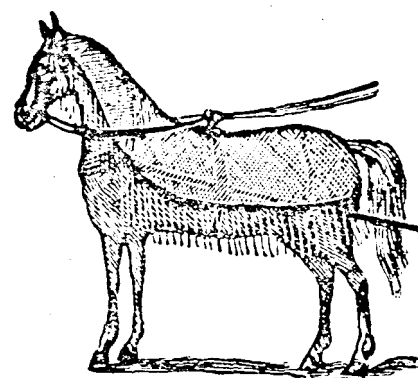
Becses megbízásaitat kérve, vagyok alázatos tisztelettel

78. (10-10)

Gergely Ferencz.

Mindennemü gazdasági
kötélárukat,

u. m.: löistráng, kötőfék, rudalókötél,
kévekötő-zsinórok, dohány-zsineget,
gabnászakokat, takaró- és vízmentes
ponyvákat, valamint különleges-
ségek kocsizó lóhálók, tornaszere-
k és függő-ágyakból legjutányosab-
ban ajánlanak

BLEIER és WEISZ

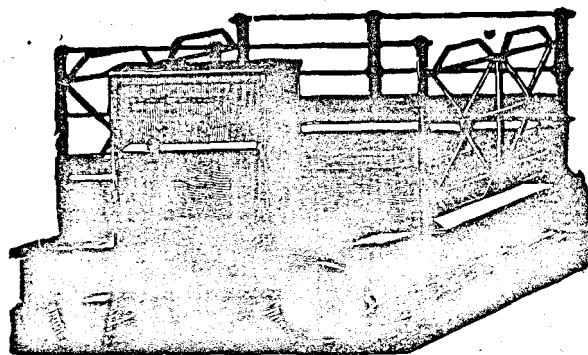
100 (8-13)

kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körut 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán).

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalma-
zott Fairbanks-
mérlegek százados
rendszerűek, tolosú-
lyos fémmérő-karral
bírnak és a hidra-
tett terhet minden
ponton egyenlően
mérlegelik.

Gazdasági-sze-
ker-, marha- és
zsák-mérlegeinket
célszerű és a cél-
nak megfelelő szer-
kezetüknél fogva kü-
lönösen a gazdák,
gazdaságok és ura-

dalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok
árkedvezményben részesülnek. Gyár: Ujpest. Központi iroda és rak-
tár: Budapest, Andrassy-út 12 sz.

80. (13-26)

JOHN BLOCK, vezérigazgató.

Alakult
1856

Legjobb és legolcsóbb sorvetőgépek!

Alakult
1856.

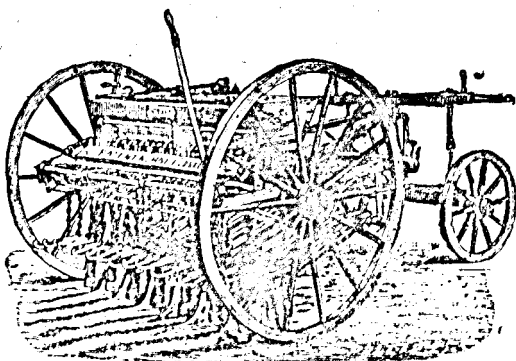
KÜHNLE

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

Főraktár: Budapest VI. ker. Váci-körut 21. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legnépszerűbb s már eddig több mint 12,000
példányban elterjedt és kedvelt

Szab. HUNGARIA-DRILL sorvető-gépeit.

Uj! „JUBILEUM-DRILL.” Uj!
könnyű és olcsó sorvető-gép.

„BALANCE-HUNGARIA-DRILL”
legjobb sorvető hegyes vidékre!

Szóróvető-gépek: Egy és kétvasu-ekék,
Laacke-féle boronák, „Triumph”-szelelő,
Backer-féle rosták, konkoly-választók,
szecskaavágók, répavágók stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Nyers Carbolsavat,

Carbolsavasmeszet, Carbolport,

Carbolineumot, aszfalt elszigetelő lemezeket

fekete és vörös tetőlakatot

Aszfalt-pépfedellemezeket

elismerett kítunó minőségben gyárt és ajánl

BIEHN JÁNOS

102 (8-10) aszfalt- és vegyszeti kátránytermékek gyára

BUDAPESTEN, IX. Ferencz-körut 46. sz.